LAUSUNTO
Helsinki 18.10.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Viite: asiantuntijakuuleminen 19.10.2023 klo 11.00

Asia: HE 55/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta annetun lain 51 a §:n ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja:
erityisasiantuntija Kaarina Tamminiemi, kaarina.tamminiemi@soste.fi, 040 5774614

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä. Arvioimme lausuttavana olevaa hallituksen esitystä palveluja käyttävien ihmisten näkökulmasta.

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

- SOSTE näkee, että hoitotakuun tiukentamisesta tulee edelleen pitää kiinni.
- Hoitotakuun tiukentamisesta luopuminen hankaloittaisi erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten tilannetta.

Hoitotakuun tiukentamisesta tulee pitää edelleen kiinni

SOSTE kannatti marraskuussa 2022 säädettyä hoitotakuun tiukentamista ja piti sitä sairastavien kannalta yhtenä keskeisimmistä hallituskauden aikana toteutetuista parannuksista. SOSTE näkee, että hoitotakuun tiukentamisesta tulee edelleen pitää kiinni.

Hoitotakuulainsäädännön uudistamisen tavoitteena on ollut muun muassa eriarvoisuuden vähentäminen, niin väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen kuin alueellisten yhdenvertaisuuden parantaminen. Työterveyshuollon tai yksityisten palveluiden käyttäjät pääsevät nopeammin hoitoon, mikä tuottaa eriarvoisuutta ja lisää terveyseroja. Nopea hoitoon pääsy on yksi keino kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja.

Nopealla palveluihin pääsyllä voidaan ehkäistä ongelmien kasautumista ja pitkittymistä ja esimerkiksi päivystysten ruuhkautumista. Nopea diagnostisointi ja hoidon aloitus on tärkeää asiakkaan terveydentilan kuin kustannusten hallinnan näkökulmasta. Tavoitteeseen pääsemiseksi tulee kehittää työnjakoa, johtamista, laajasti sote-alan työolosuhteita sekä kouluttaa työntekijöitä alalle kaikkiin tehtäviin.

Hoitotakuun tiukentamisesta luopuminen hankaloittaisi erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten tilannetta

SOSTEn toteuttamissa kyselyissä, järjestövastaajat ovat nimenneet nopean hoitoon pääsyn perusterveydenhuollon palveluihin tärkeimmäksi sosiaali- ja terveyspalveluksi heidän edustamiensa kohderyhmien kannalta. Hoitotakuu ja sen tehokas toimeenpano on tärkeimpiä keinoja varmistaa perustason palvelujen hyvä saatavuus.

Seitsemän vuorokauden hoitotakuusta luopuminen hankaloittaisi etenkin monien heikommassa asemassa olevien, julkisia terveydenhuoltopalveluita käyttävien ihmisten tilannetta. Tällaisia ryhmiä ovat muun muassa eläkeläiset, työttömät ja mielenterveys- ja päihdepotilaat. Esimerkiksi mielenterveys- ja päihdehäiriöille on ominaista, että hoidon viivästyminen aiheuttaa oireilun vaikeutumista ja toimintakyvyn heikkenemistä. Nopeuttamalla hoitoon pääsyä voidaan ehkäistä sairauksien kroonistumista ja pitkäaikaishaittoja, kuten työkyvyttömyyden kehittymistä.

Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että kaikilla ihmisillä on mahdollisuus päästä hoitoon kohtuullisessa ajassa.